

NYOLCAK VÁNDORKIÁLLÍTÁS AZ EDELÉNYI L'HUILLIER – COBURG-KASTÉLYBAN

A Nyolcak avantgárd festőcsoport grafikáiból és több olajképéből álló vándorkiállítás nyílt meg az Edelényi kastélysziget pazar barokk kastélyában 2019. május 23-án. A tárlat korábban a sümegi püspöki palotában volt látható, a vándorkiállítás első helyszínéként a látogatók Tiszadobon, az Andrássy-kastélyban tekinthették meg a különleges gyűjteményt. Horváth Béla művészettörténész pályafutásának négy évtizede alatt kitartóan gyűjtötte a századelő haladó szellemű magyar művészeinek alkotásait. A több mint 60 műalkotást – festményt, rézkarcot és rajzot – bemutató vándorkiállítás különlegessége, hogy a művészcsoport mind a nyolc tagjának - Berény Róbert, Czigány Dezső, Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső, Pór Bertalan, Tihanyi Lajos – alkotásai együtt láthatóak.

A Nyolcak a 20. századi magyar művészet első, valóban a modernizmus elveit valló, sajnos rövid életű társasága (1909-1912). Azt a szerepet töltötték be, mint az irodalomban a Nyugat folyóirat írói vagy a zenében Bartók Béla és Kodály Zoltán. Megkísérelték a képzőművészetet a kor legfontosabb tendenciáihoz igazítani. Művészetüket az impresszionizmus hangulati festészetével szembeni radikális szemléletváltás, a világnézeti útkeresés, stílusukban pedig a nyugati orientáció jellemezte – tagjainak többsége hosszú időt töltött a francia fővárosban. 1908-ban még a jelképes „Keresők” elnevezést használták, csak 1911-től, második kiállításuktól nevezték magukat a csoport tagjairól Nyolcaknak.

A Nyolcak tagjai új kifejezési lehetőségeket keresve szakítottak a plein-air festészet naturalizmusával és a látványfestészet meghaladását tűzték ki célul. Ezáltal megtették a döntő lépést a modernizmus felé. Alkotásaiknak köszönhetően a magyar művészet bekapcsolódott a kor nemzetközi áramlatába.

A múlt század tízes-húszas éveiben született művek között megtalálhatók Berény Róbert, Czigány Dezső, Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső, Pór Bertalan és Tihanyi Lajos alkotásai. A püspöki palotában további harminc olajkép található a Nyolcak művészcsoporttól. A múlt századelő magyar avantgárd csoportjának alkotásai Sümeg város önkormányzatának tulajdonában vannak. A jelentős értéket képviselő grafikákat rendszeresen kölcsönzik.

Horváth Béla a magyar művészettörténet talán legizgalmasabb fejezetének számító Nyolcak művészcsoport tevékenységét kutatta, megkülönböztetett figyelmet szentelve Kernstok Károly és Czigány Dezső munkásságának. Elévülhetetlen érdeme, hogy számos esetben a kallódástól mentett meg a Nyolcakhöz köthető rajzokat, vázlatokat. A kollekció egyenetlen, de izgalmas: a fő művek és a grafikai remek mellett adalékértékű rajzok és műtermi melléktermékek is kerültek bele. Ám épp ez teszi remek tanulmányi gyűjteménnyé, mely a maga módján kiválóan szolgálja az első magyar avantgárd csoport lényegének megismerését.